

Inserati se sprejemajo in velja trisopna peti-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 15 gl. — kr
Za pol leta . . . 8 " — "
Za četrt leta . . . 4 " — "
Za en mesec . . . 1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 13 gl. — kr
Za pol leta . . . 6 " 50 "
Za četrt leta . . . 3 " 30 "
Za en mesec . . . 1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Posamezne šteč. veljajo 7 kr.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne delje in praznike, ob 1/6 popoldne.

Kje je rešitev?

Toraj nobene rešitve, si morda kdo misli, ki je pazno presojal nasvet za nasvetom, ktere mu podajajo izboljševalci socialnega reda! Nekaj dobrega ima sicer vsak nasvet v sebi, a kaj, ker je drugih pomankljivosti toliko, da bi bilo po njem izboljšano stanje slabše mimo prvega. — Eden vsouje razmere med delavci, drugi med obrtniki, tretji med kmetovalci; za njimi se vrste, ki razjasnujejo imovitim, kako ravnati z delavci, reveži; zopet drugi imajo posla dovolj z Judi, nekteri posla preveč z žensko osvobojo itd. itd., kdo bi mogel vse krparje naštet in vendar kako neznatni so njih vspehi, velikrat so tudi družbi v kvar. Slišal sem večkrat, da je kdo rekel: „Tako mi je dobro, da bom od samih dobrot poginil“.

Tudi socialni red prejema od različnih izboljševalcev toliko dobrot, nasvetov, da se slednjič od samega popravljanja razruši. Kje pa je temu vzrok? Ktera je glavna napaka vseh popravljalcev? Ali morda sploh rešitve ni? — Napačno pri tem je posebno, da vsakdo upa le od svojih naprav zboljšanja obstoječega reda; preveč vnet za svoje predloge, jaha svojega konja, a za vse drugo se nič ne meni. Poglavitna, vsem skupna napaka pa je, da hoté razmere preurediti, zboljšati, ne da bi prenovili poprej načela, ktera so rodila žalostne razmere. Jasneje: dokler ostanejo načela, ostanejo tudi njih nasledki v življenju. Tu je ugovor zastoj, življenje nas tega uči. Da sedaj vladajoča načela niso prava, kaže propad, v kterega so pritirala družbo. Tu toraj mora začeti socialni prenavljatelj svoje delo, in čem više, mogočnejše in trdneje če zidati, tem globeje treba mu skopati, tem trdneje postaviti podlago.

In ktera so načela dandanes vladajoča v javnem življenju? Ponavljam še, a govorim resnico: brezverska so ta načela. Te treba toraj odstraniti. Nravni svetovni red, ki so ga brezobzirno razrušila, treba da zopet postane podlaga človeški družbi. To je prvo in edino potrebno; kdor drugod začne, zastoj je ves trud njegov, če tudi ves dan zida, nič ne sežida, če vso noč lovi, nič ne vlovi. Nravni svetovni red pa je podlaga krščanski družbi, toraj načela krščanska morajo zopet zavladati svetu in potem bode bolje, kakor je bilo nekda. Krščanstvu toraj, ki je sedaj potisnjeno v kot, ki se trpi le za silo v cerkvi in zasebni hiši, se morejo vrata odpreti na stečaj v javno življenje; krščanskih načel se morajo držati, oni, ki odločujejo osodo narodom. Krščanskim načelom pa sta bistvo in temelj: pravica in ljubezen! Kako čudo toraj, da ste s krščanstvom izginili tudi pravica in ljubezen? Pravico v grob so devali. — Pri grobu jaz sem bil. — Zrl bratoljubja

sem pokop . . . poje pesnik in kdo bi ga ne umel, kdo bi mu ne verjel?

Koliko zlega je zadal človeštvu kapitalizem, ki se vklanja boginji sebičnosti in koliko še hujega grozi družbi socializem, ko pride do moči! In ali nista kapitalizem in socializem natorni posledici odpada od krščanstva? Ali ni tu najbolj jasno, kam zabrede človek, ki vidi le samega sebe, ki ne pozna ne Boga, ne brata?

Jasno je toraj, kam se obrniti, da se razmere izboljšajo. Pri tem ne pomaga nobena zofistika še tako zvita, ker tu so načela in posledice na eni in drugi strani tako očitne, da jih nikdo, ki je zdravega razuma in dobre volje, tajiti ne more. Polovičarjev, ki niso nikjer dosti prida, tu sploh biti ne more. Stara, a vedno mlada načela krščanska morajo biti podlaga slehernemu, ki se vstopi v kolo družbenih prenavljalcev, sploh komur je v resnici mar lastna in ljudska stalna sreča.

Pravici prvo mesto! Pravica je kraljestvom podlaga. Ločiti moje in tvoje, bodi slehernemu sveto! Tako uči krščanstvo. Uvedimo to v družabno življenje! Poglejmo h kapitalistu; pri njem je moč pravica, česar ne more doseči, to ni njegovo; obrnimo se k socialistu; pri njem je sila pravica; toda sila in moč pa pravica ali pa noč in dan! Kakor pomladni sneg kopni ob gorkem solncu, tako bi zginili tudi v javnem življenju kapitalisti in socialisti ob luči in moči krščanskih načel v pravici. Pestém vzeta bi bila pravica, vrnena zopet razumu! Toda ostra pravica čisto ni mila; resnična je večkrat prislovica: summum jus, summa injuria; posebno se to pogosto kaže v socialnem življenju. Zahtevati smeš, kar ti po pravici gre in drugi ti je to dolžan dati. Toda mnogokrat v življenju marsikdo nima pravice ničesar zahtevati od nikogar, a živ le ne more v zemljo in tu prihiti v krščanstvu ostri pravici na pomoč mila ljubezen in pravica oblažena z ljubeznijo je edino prava podlaga družabnemu redu. Toda pravice in ljubezni najti pri samopašnih, le v sebe zaljubljenih ljudeh — prazne sanje; po eni strani si s sebičnostjo take pijavke grabijo pripomočkov, da ž njimi po drugi strani vstrezajo nezmernemu vživanju, in če se temu čudiš in vprašaš, kako to, te bodo gledali in veleli: to se razume samo po sebi; pri nas je to tako v navadi. In koliko je takih, žal, tudi med nami; tudi v mojem, morda tudi v tvojem srci, čitatelj moj dragi, so smeti, kterih se treba otresti. Lepi so zato v skromnosti nauki, a nad vse lepi skromni ljudje. Zato pa v zatajevanji, ktero besedo ljudje kaj radi spremljajo z zaničljivim smehom, ni le koristno in potrebno govoriti moralistu, marveč tudi v socialnem reformatorju: vsem pa neobhodno potrebno zatajevanje gojiti. — Toraj pravica, ljubezen in ž njuna združeno

zatajevanje: to je trojna in trdna podlaga združenju socialnemu življenju.

Na tako podlago oprta družba bi si zopet opomogla iz razpada; v njej bi se zopet prosto in natorno razvijali posamezni stanovi; v njej bi bile občine, zbori, to kar bi morale biti, ne pa le lahna senca, kakor sedaj. In kri, gorka, zdrava kri, jela bi se zopet pretakati po družbenem organizmu, ker vsak ud zdrav in na svojem mestu združen z drugimi bi skrbel, da se vsem, toraj celemu organizmu dobro godi. — Krščanska načela edina toraj so zmožna oteti in osrečiti človeško družbo, toraj razumimo prav in sledimo pesnikovemu svetu, ki nam kliče:

„Nespametno ljudstvo čemu-li tvoj stok

Na delo! Ne nosi mi križema rok!

Povrni se samo v prvotnost nazaj.

In našlo povsodi prvotni boš raj!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. novembra.

Avstrijske dežele.

Pouličniki so malokje tako surovi, kakor so se v ponedeljek, torek in sredo *dunajski slušatelji „nemške narodnosti“* na vseučilišču pokazali. Ko je profesor Maassen 30. oktobra ob 12. uri hotel predavati, zbralo se je še enkrat toliko sodrge (dijake tacihi divjakov pač ne moremo imenovati), kakor poprejšni dan ter je profesorja v novič zasramovati pričelo. Rektor Eksner jih je z mlačnim ogovorom zopet potolažil. Ob 1. uri je Maassen svoje predavanje dokončal in komaj vrata dvorane odprl, ga sodrga vže zopet obsuje in na ulico spremi, kjer je bil škandal še večji nego v vseučiliščnem poslopju. Cveta nemške inteligencije bi pač nobena slana ne bila zamogla bolj popariti, kakor so ga brezmiselne demonstracije nemških narodnjakov v zvezi z židovskimi reporterji na dunajski univerzi. Novo poslopje, vedam posvečeno, zasedle so peklenke furije; mesto molitve ali saj svetne olike čuje se divje razgrajanje in mesto najviše omike širi se najbolj surova neotesanost, kakor je še pri hribovih pogrešamo. Sram jih bodi!

V sredo ob 12. uri je bilo zopet vse polno dijakov na hodišču pred dvorano, kjer ima dr. Maassen svoja predavanja. Dekan Eksner je z lepo odpravil dijake, in ko je Maassen končal svoje predavanje, ga je dekan Eksner spremlil po stopnjicah do vrat; tukaj je rekel Maassen Eksnerju: „Gospod dekan, nisem Vas prosil, da bi me spremili, zato se Vam tudi nisem dolžan zahvaliti.“ Kaj je mislil Maassen pri tem, ne vemo, a mi si mislimo, da je Maassen hotel reči, ogenj hočete ustaviti pri zadnji hiši.

Profesor dr. Otokar Lorenc je ta dan (31. m. m.) poslušalcem s tresočim glasom zatrjeval, da bi bil on drugače ravnal, ko bi se bilo kaj takega zgodilo pod njegovim rektoratom, in ako ne nehajo, rekel je, ne bode več predavanja v tem semestru, in za dijake je zgubljena polovica leta. Slednjič pravi, da raje odstopi, kakor da bi moral gledati, da se kaj takega godi na dunajski univerzi. Ali bodo to razumeli drugi vseučilišni profesorji? Ali bodo to razumeli rektor? Dvomimo!

Naj se nam ne zameri, če k vsemu temu troje prašanj dostavimo:

1. Mar li c. kr. profesor, zlasti vseučilišni, nima pravice tirjati, da ga postava varuje ter dela nedotikljivega, dokler se sam postavno in pošteno obnaša? Če c. kr. vlada take neredne dijakov, (večih ali manjših, vseučilišnih ali drugih, je isto) brez kazni dopušča, koliko daleč imamo še do pouličnega, pobalinskega vladanja l. 1848?

2. Oziroma na lansko zadržanje c. k. vseučilišnih profesorjev do predpostavljene rektorja Maassena, kdo je kriv neredov vseučilišnih fantalinov?

3. Kdo je kriv, da postajajo vseučilišniki, zlasti židovski mladiči, čedalje predrzniši in nesramniši? Korenina in vzrok vsega tega je pa brezvestnost in tedaj zaničevanje vsega katoliškega.

Austrijska delegacija. Budgetni odsek delegacije državnega zbora je imel danes sejo, predsedoval je prvomestnik grof Hohenwart, navzoča sta bila ministra grof Kalnoky in pl. Kallay. Poročeval je grof Clam-Martinic o ministerstvu vnanjih poslov. Po predlogu dr. Sturma se zadnje poročilo odsekovo, kjer se govori o prijaznih razmerah do vseh vlad, nekaj stilistično spremenili. Delegat baron Hippoliti poroča potem o carini in nasvetuje, naj se prihodek iz carine postavi na 17.063.080 gold. Nasvet je bil sprejet in seja se sklene. Prihodnja seja bode v ponedeljek 5. novembra. Na dnevnem redu bode: „Pomorstvo, redne potrebščine pri vojni.“

Vojni odsek *ogerske delegacije* je sprejel danes še ostale naslove in nastavke izvanrednih potrebščin, takisto tudi izkaz rednih potrebščin naslov za naslovom. Poročevalec je predlagal najprej, naj se pretresujejo tisti izkazi, iz katerih se vidi, koliko stanejo poslopja, ktera oskrbuje vojno gospodarstvo. Zadnjih osem let se je zato potrebovalo 240.000 gld. Razen tega se pod naslovom 16 rednih izdaj zahteva za bodoče leto 722.688 gold. in med izrednimi izdajki 300.000 gold. Od te svote pride za vojaška poslopja v Cislajtani 210.000 gold., a unstran Litve 116.000 gold. Potem, ko je odsek teh 300.000 pod nastavkom 12 naslova 7. sprejel, bilo je posvetovanje o naslovu 8., ki govori o prostorih za strelne vaje. Nastavek 1. za nakupovanje strelišnega prostora v Solnogradu se je privolila 44.000, za 16.000 gold. naj se proda staro strelišče. Nastavek 3. in 4. je bil sprejet brez spremembe. — Pride potem na vrsto naslov 9. in 10. Oba se sprejmeta brez premembe. Naslov 11. „Drug obrok za stavbe“. Nastavek 1., ki govori o trdnjavah na Tirolskem, se sprejme po nasvetu z 200.000 gold. Nastavek 2., za trdnjave okoli „Kotora“ je preloženih 200.000 gld. O tem se vname daljša debata, so li potrebne take trdnjave? Minister je temu pritrdil in tudi ta nastavek se sprejme po nasvetu. Pride potem na vrsto naslov 12. Četrty obrok za stavbe. Odsek sprejme 750.000 gold. za trdnjave v Pešti, 900.000 gold. za vtrjeni tabor v Krakovem, 1 milijon za trdnjavo Premisl ob rusko-poljski meji. Naslov 13. Vojaški zemljepisni zavod potrebuje 387.985, ki se tudi privolijo, med drugim se potrebuje mnogo za izdelavo nove specijalne (podrobne) mape avstro-ogerske monarhije. Isto tako se sprejme naslov 14, ki govori o pristojbinah vojakom zaradi preosnove vojne in meje nad število ostalim, kar se dene v predstev s 160.000 gold. Naslov 15., ki govori o izdajkih za vojaške v južni Dalmaciji se sprejme s 145.000 gold. Odsek je obravnaval izredne vojne potrebščine po naslovih in je sprejel vse od 1. do 22. K 22. naslovu poroča Hegedüs o posvetovanji, ki so se vršile zaradi hrane prevžitka in monture vojaka (naslov 22, 23 in 24) ter pravi, da se je meso sicer nekaj podražilo, a cena koščenih moki je padla zato bodo stroški taki, kakor prej. Za to se bode potrebovalo 2.448.886, kar se dene v preliminar. Prihodnja seja, v kateri se ima poročilo poveriti, bode v ponedeljek ob 10. uri dopoludne.

Denarstveni odsek *ogerske delegacije* je imel v sredo opoldne sejo. Odsek je raz-

rešil redne in izredne potrebščine skupnega denarstvenega ministerstva in je sprejel po drobni debati o posameznih naslovih in stavkih nespremenjene vladne nastavke. Isto tako je sprejel prevdarek skupnega najvišjega računskega urada in je potem začel obravnavati prevdarek o colnini. Za leto 1884 bode carine po odbitih stroških za upravo in odštevisi povračila pri vžitnem davku po deželah ogerske krone 2.152.450 gl. Skupni in ogerski denarstveni minister sta odseku na drobno pojasnovala carine, letos je bilo do konca leta na carini 3.521.600 gl. več prihodkov kakor za isto dobo l. 1882, tako, da je odsek prav lahko priporočal, naj sprejme delegacija svoto, katero je vlada za l. 1884 vzela v predstev. — Poročilo, katero je izdelal poročevalec Oliver Szlavay, še v isti seji, je bilo za avtentično (izvirno) spoznano in potem je bila seja sklenjena.

Vnanje države.

Kakor nemški listi iz „rajha“ poročajo, so se menda ondašnji državni pravdniki z zatožbo državnega poslanca za *Metz* prehiteli. Preiskovalni sodniki pri državnem sodišču v Lipsiji niso našli ne veleizdaje ne družih hudobij, kakršnih so Antoineta tožili. Bodo pa Francozi zato zopet kaj pisati imeli.

Iz *Oldenburga* se javijo poulični neredi. Povod je bil menda dvoboj dveh častnikov. Major in stotnik sta se bojevala in stotnik je bil ranjen. Drugi dan nabrala se je množica ljudi pred majorjevo hišo in jo je hotela razdajati. Dve kompanije vojakov morali ste ljudstvo odstraniti. Vzrok dvoboja in obleganja majorjeve hiše bilo je menda razžaljivo zabavljanje od strani pruskega majorja oldenburškina prebivalcem.

V *Petrogradu* posvetovali se bodo v začetku meseca decembra o preuredbi ruske vladne sisteme. Posvetovanja se bodo vdeležili vsi člani cesarske rodovine in pa generalni gubernatorji. Govori se, da bodo snovali državno ustavo.

Ruski minister Giers potoval bo menda šest tednov po Francoskem, ter bo potovanje odmah nastopil, kakor hitro bodo razgovori med njim in bolgarskim ministrom Balabanovem dokončani.

Potovanje *bolgarskega ministra Balabanova* v Petrograd ima večji pomen, kakor se je z začetka mislilo. Zraven poravnania odškodnine iz rusko-turške vojske, je prinesel minister tudi lastnoročno pismo kneza Aleksandra na cara Aleksandra III, v katerem mu o najnovejših dogodkih v Sofiji poroča. Dalje se bodo tamkaj o preuredbi bolgarske vojske pogovorili in konečno ima njegovo potovanje tudi namen, da se trgovinska pogodba med Rusijo in Bolgarijo napravi.

„La France“ prinaša članek poln britkih tožb o *francoskih diplomatih*, zlasti kar je mlajših moči, da so premalo republikanski in preveč kraljevskega duha. Ko se je francoski vojaški poslanec o času kronanja v Moskvi z ruskimi višjimi častniki sprehajal, je poln navdušenja o prelepih slavnostih večkrat ponavljal, da je trdno prepričan, da se bodo tudi na Francoskem kmalo enake slavnosti godile.

Med *Francosko* in *Angleško* so na otoku Madagaskar homatije po diplomatičnem potu končane. Francoska v dopisu izraža obžalovanje vlade, da se je general Pierre tako daleč proti svojim pooblastili spozabil in pripozna misijonarju Shawu 1000 funtov sterlin odškodnine. Angleški odpis, ki so ga Francozi na svojega v odgovor dobili, je tudi po vsem dovoljen in tako je stvar končana.

Izvirni dopisi.

Iz *Krškega*, 31. okt. Ker sem bral dopis iz Št. Ruperta od 27. t. m. v „Slovencu“ št. 173 o knjižici g. župnika Jarca iz Mirne od starinskih reči mesta „Noviodunum“ pri Drnovem, in ker se večkrat kaj čuje o tem, naj še jaz v ti zadeve svoje skušnje naznamim. Imel sem priliko v službenih zadevah večkrat

na teden v vas Drnovo iti, vselej sem rad ogledoval razvaline nekdanjega rimskega mesta, katero je na strani Drnovega pri grabnu stalo. V starih časih je Sava tó svojo strugo imela. Da je o tem času, ko je tukaj mesto stalo, Sava tekla poleg mesta, je prav očitvidno. Veliko se je moglo že izkopati in izvoziti s tega kraja; in kamenje se še dandanašnji vozi v Krško, Leskovec in druge kraje. Še je navada, da fantini o zimskem času, kadar drugega dela nimajo, gredo v Grublje kamenje kopat (tako pravijo kraju, kjer je mesto stalo), katerega potem prodajajo. Tudi vas Drnovo, ki šteje 70 hišnih števil, je zidana vsa s kamenjem starega rimskega mesta in čudnih opek. Na vsem prostoru, kjer zdaj vas stoji, je stalo mesto. Večina posestnikov ima cele kupe nakopanega kamenja; eni ga prodajajo, drugi si stavijo nove hiše. Ljudje vedó veliko povedati o mestu in iznajdbah, večkrat je malo resnice zraven. Radi govoré n. pr. od zlatega teleta, ki je neke tukaj zakopano; denarjev je moralo mesto grozno veliko imeti, ker še današnji dan je toliko denarjev najdeni, da je komaj mogoče verjeti. Večidel mi je vselej, kadar sem prišel na Drnovo, kdo kakí denar v prodaj ponudil. Denarji se dobijo prav lepi, večina je pa takih, da se napis več ne pozná, ter se ne dá brati. Popolno smem zatrdovati, da je mnogo krajev tukaj, kjer bi se gotovo kaj znamenitega izkopalo, ker pravega preiskovanja je še tó malo bilo. Želeti bi bilo, da bi kak gospod, kateri je zmožen v denarjih in vednosti, se izkopovanja lotil, gotovo bo veliko znamenitega našel. Ko bi se kdo takega dela lotil, bi mu gotovo ne bilo žal; jaz bi mu rad postregel, ter pokazal priprave kraje, ker sem veliko pregledoval ter se zanašam, da delo bi ne bilo zastoj. Kdor hoče izvedeti moje ime in stanovanja, izvé oboje pri vredništvu „Slovenca“.

Od Velenja, 30. okt. (*Hmeljarstvo*.) Lanska izvrstna trgovina hmeljska je povzročila, da so se hmeljniki začeli množiti ne samo po savinjski dolini, ampak tudi po okolica in, kakor novi list „Slovenski čebelar in sadjerejec“ poroča, celo po sosednjem Kranjskem.

Ob bregovih bistre Savinje je hmeljarstvu podlago dal knez Salm. Tega so začeli posnemati tržanje in kmetje. Sedaj najdeš hmeljarje tudi po prijazni skalski dolini in po njenem obližji. Poljanci bili so nam v ti stroki gospodarstva dobrohotni učitelji.

Savinjčani so za povspesevanje hmeljarstva ustanovili posebno društvo s sedežem v Žalecu. Komaj pa, ko so njihovi učenci prišli na nekoliko ravno pot, že se čujejo glasovi, naj bi se postavili na lastne noge, naj bi ne bili „odvisni“ od „hmeljarskega društva južno-štajarskega“.

Takšno prizadevanje se za blagor naroda vnetemu človeku mora zdeti prenačeno, vsaj za zdaj. No, kakor vsaka reč ima dve strani, solnčno in senčno, isto bo veljalo še v tej zadevi. Tekmovanje je včasih dobro in potrebno. Ali pisatelja teh vrstic napada skušnjava ter se mu dozdeva, da tukaj ne sodelujejo nagibi gospodarstveni, marveč žalibog zopet — politiški. Savinjski narodjaki so našim „šulferajnovcem“, o katerih je dopisnik že večkrat poročal, pravi trn v peti. Iz tega ozira ni težko sklepati na nameravani odpad še slabe vejice od precej močnega debla. Veseli bomo, če se dokaže, da se motimo.

Hmeljarje je upanje letos opeharilo. Cena hmelju je skraja bila zelo napeta. Dopisnik pozná gospodarja, kateremu so kupci za 1 kilo

ponujali po 3 gl. 50 kr., lastnik pa lepega blaga ni hotel dati, ker se je zanašal na lansko še višjo številko. Toda proti koncu trgatve je cena začela naglo padati in že na prvem hmeljskem sejmu v Žalcu so sicer dobro blago po 100 kilogramov prodajali za 180 do 185 gl., pozneje celo semtjertje za 150 gl. V Žatecih na Českem je vsled kakovosti cena med 100 in 180 gl. za 50 kilogramov.

Pravijo, da je južno-štajarski pridelek zdajnejši od českega. To okoliščino pripisujejo toplejšemu podnebj.

Kar se tiče dobrote hmelja, je veliko, da, največ na tem ležeče, kako si blago pospravil. Trgatev mora se vršiti ob pravem času in skrbeti, da se sušitev dobro obnese. A ravno gledé tega se je dopisnik letos prepričal, da je marsikteri hmeljar zamudil primerno dobo trgatve; oblice so bile marsikje že prezrele, tako so se po zraku sporazkadle dragocene snovi, namreč lupulin, prah, ki pivu daje prijeten duh, aroma. Bogati hmeljarji si zidajo prostorne sušilnice. Ubogemu kmetu to ni mogoče, ta si pomaga, kakor premore. Hmelj sušijo, po sobah in na peči. Pisatelj teh vrstic je koncem letošnjega zbiranja stopil v hišo nekega kmeta pri sv. Petru v savinjski dolini. Tukaj bi se človek skoro lahko zadušil, sušili so namreč hmelj na peči, in to pri zaprtem zraku. Kako vse drugačen vtis je na poročevalca napravil prihod v prostorno in lepo sušilnico nekega grajščaka, kjer je po primeroma toplih prostorih pihljala hladéca sapica skoz odprta okna, kakor se to pri sušenju zahteva. In kolik razloček pri blagu! Prvi hmelj se še ne dá primerjati z okusnostjo drugega.

Dobromisleči dopisnik svojih nazorov neče nikomur vsiljevati. Nastavil je pero, da razodene le nemerodajno lastno mnenje: Vsaj sedaj ob začetku, ko še hmeljarstvo južno-štajarsko tako rekoč v zibelki leži, delujete se združenimi močmi, če sploh mislite, da s to panogo gospodarstva kmetu kaj pripomorete; podučujte ljudi brez ozira na ovirajoče razmere politične.

Iz mariborske okolice, 31. okt. (Nemška brezobzirnost) proti Slovincu je znana, in pohlevni Slovenci jo navadno potrpežljivo prenašajo, čeravno bi čestokrat bilo boljše, ko bi z možko besedo povedali, kdo da je gospodar na slovenskih tleh. Eden izgled take brezobzirnosti smo spet doživeli preteklo nedeljo 28. oktobra v Lembahu pri Mariboru. V Lembahu obstoji že mnogo let vstanova, iz ktere se vsako leto najpričnišinci vinarji obdarujejo. Oskrbovanje te ustanove ima kmetijska družba ki je za slovesno razdeljevanje daril prejšnja leta navadno naprosila domačega gospoda župnika ali župana, zadnja leta pa navadno pošilja kterelega Mariboržana, ki ima v našem kraju kakšno posestvo. Letos je bil poslan neki mariborski mestjan, ki ne ve nič slovenski, torej je v nemškem govoru, kterelega gotoru ni 10 ljudi razumelo, število zbranemu ljudstvu nekaj o sadjoreji razlagal, potem pa odločena darila razdelil. Prejšnja leta se je bil v enakem slučaju vsaj kdo drugi, navadno domači župnik naprošen, da je ljudstvu slovenski razložil, kar se jim je bilo nemški povedalo, letos pa se tudi to ni zgodilo. — Ko ta dogodek priobčujem, vprašam javno vse trezno misleče, pravične ljudi Nemce in Slovence: Kaj bi rekli postavim nemški delavci na zgornjem Štajaru, ko bi jim kmetijska družba poslala Slovence, ki bi jih hotel v slovenskem govoru podučevati. Ali bi se sploh našel Slovenec, ki bi si upal

kaj takega se podstopiti, ko bi mu tudi to naročeno bilo? Ali se bi s tem kmetijska družba kazala čudovite brezobzirnosti do nemških delavcev? Za gornje-štajarske delavce bi gotovo to vsak za neprimerno pripoznal; kako se more tedaj kaj enakega na spodnjem Štajarskem primerno zdeti?

Ali morebiti kmetijska družba misli, da je nemški „schulverein“ s Pekersko šolo še v enem letu celo Lemberško faro ponemčil! Kmetijska družba nam slobodno na besedo veruje, da se še to ni zgodilo, zato pa prosimo, da nam naj drugo leto za razdeljevanje daril pošlje gospoda, kterelega bomo razumeli, če bo nas kaj podučeval. Za razumljivi poduk bomo vedno hvaležni.

Domače novice.

(*Deželni predsednik baron Winkler*) povrnil se je včeraj zjutraj iz Dunaja s kurirjem.

(*Starosta ljubljanskih zdravnikov*), c. kr. sodnijski zdravnik g. Andrej Gregorič, obhajal bo v torek 6. novembra svoj osemdesetletni rojstni dan pri „Slonu“.

(*Pri sv. Krištofu*) je bilo včeraj precejšnje število ljudi. Pevci so izvrstno peli in posebno „oče naš“ je poslušalce v srce ganil. Grobovje je bilo lepo olepšano in z nebrojnimi lučicami obdano. Koliko pa je grobov praznih ostalo, za ktere se ni nihče zmenil, to sam Bog ve! Bili smo na grobu častnika, ki je imel svoje dni malo in veliko srebrno medalijo hrabrosti, včeraj še živa duša ni zanj zmenila. Daleč od svojih tú leži in čaka vstajenja.

Kar pa nam ni nikdar dopadlo in kaže malo spoštovanja do blagoslovljenega kraja, je čedalje več razvada „tobakanja“. Pred nekaj leti se komaj spominjamo, da bili bi koga kaditi videli, potem le kake zanemarjene fantaline, lani in letos pa čedalje več. Omike pri takih kar ne moremo najti, znabiti zavolj — dima ne.

Enako nespodobno se nam dozdeva preglasno govorjenje. Naj se ne pozabi, da je tu mirodvor, ne sejmišče in da marsikteri vendar za duše ranjkih molijo, ali kaj resnega premišlujejo, čeravno, žalibog, večina ne.

Ker smo že začeli, naj še nekaj opominimo. Druga leta že pozno na večer nismo čuli po mirodvoru drdranja vóz in vozičkov; letos pa, ko se je komaj začelo mračiti, je ropotala šajtrga za šajtrgo, da so se marsikje ljudje komaj godrnjaje vmikali. To gotovo ni niti potrebno, niti hvale vredno.

(*Na vseh svetnikov dan*) vnel se je na ljubljanskem pokopališču venec iz suhega cveta in je bil odmah ves v ognju. Ni mnogo manjkalo, in bil bi se tudi neke ženske obleke ogenj prijel.

(*Resselnov grob*) kinčala sta dva venca iz Čehov. Mesto Chrudim poslalo mu je jeden venec, drugega pa združeni inžinirji in arhitekti češki. Oba venca imata krasne trakove s češkimi napisi.

(*Vojaške premembe pri c. k. brambovcih*.) Podpolkovnik Švara prestavljen je od goriškega batalijona brambovskih pešcev št. 74 k ljubljanskemu batalijonu brambovskih strelcev št. 25. V neaktivnej c. k. deželni brambi imenovani so naslednji poročniki za nadporočnike; dr. Amon Zhuber pl. Okrog, Franc Auer, Simon Goričnik, Franc Bertold, Karol Jahnel v 25. batalijonu v Ljubljani in Anton Koder pri 24. batalijonu v Novem mestu. Brambovski batalijonski zdravniki z odliko in značajem nadpo-

ročnika dr. Stanko Stergar v 25. in dr. Rudolf Lautner v 24. batalijonu imenovani so za batalijonske zdravnike z odliko in značajem stotnikovom.

(*Žaloigra Mlinar in njegova hči*) šla je sinoči prav spretno raz desk. Igralo se je po vsem vrlo povoljno in zadovoljno občinstvo je z živim ploskanjem zaslužno pohvalo igralcem priznavalo. Najbolja osoba ki je bila svoji ulogi popolnoma kos in to v vsakem oziru, bil je mlinar Črnot g. Kocelj. Videlo se mu je, da mu je nalogo prešla v meso in kri in tako mora biti, ako se hoče uspešno po odru kretati. Mlinarjevi hčeri, gospici Nigrinovi, čestitamo, kajti njeno pogumno postopanje obeta ji lepo bodočnost. Nadjamo se, da nam bo odpustila odkritosrčnost, ako jo opozorimo, da se nam je zdela v poslednjem nastopu premalo — bolna. — Jako hvalevredno postopali ste županja (gospica Petrinska) in Korenka (gospica Zvonarjeva). Le menimo, da njuna premajhna starost se nikakor ni strinjala z ulogama. Konrad, g. Danilo, povzdignil se je čestokrat nad navadno površje in žel obilno pohvale. Želeli bi mu nekoliko pravilnejega naglaševanja nedololočnikov. Luka grobokop g. Petrič zdel se nam je po svojem obnašanju nekoliko pretrden za mlinarjevega sošolca sicer je pa dobro napravil svojo reč. Pivek gostilničar in Meta njegova žena (g. Novak in gospica Roza) bila sta prava krčmarja. Lep naglas in pravilna izreka priljubila ju je odmah občinstvu. V resnici bi bil človek lahko mislil, da je kje na Gorenjskem v krčmi, tako po domače se je gospica Roza obračala. Pri duhovnem g. Rusu, nam ni prav dopadala ona luteranska ovratnica. Matija, gosp. Šturm ml. je storil, kar mu je bilo mogoče. — Prostor so bili vže ob 1/2 7 razprodani. — Neizrečeno slab utis napravlja pa neslano glosovanje nezrele galerije za take predstave, kakor je bila ravno sinočna, in vrlo obžalujemo, da galerijsko občinstvo povsodi le burke videti meni, in tudi tam, kjer se mislečemu človeku v trenutkih razburjenega in ne navadnega življenja sree belestno krči. Na vsak način priporočujemo galeriji nekoliko več treznega mišljenja.

(*Slavni umetnik na goslih g. Ondriček*) pride zopet v Ljubljano ter 8. novembra v redutni dvorani koncert napravi. Igrala bosta z njim gospodičina Eberhart-ova in gospod Josip Zöhrer.

(*Razpisana služba*) okrajne babice v Kamni Gorici z letno nagrado 30 goldinarjev. Prošnje do 25. novembra na okrajno glavarstvo v Radoljici.

(*Razpisana je služba*) drugega svetnika na ljubljanskem magistratu z letno plačo 1400 goldinarjev, dve 10%tni kvinkveniji, ki se boste v pokojnino vsteli — eventualno služba magistratnega tajnika z 1200 goldinarji letne plače, dvema 10% kvinkvenijama, ki se boste v pokojnino vsteli. Pogoji: sposobnost za politično uradovanje, dokaz starosti in dosedanjega posla in znanje slovenskega in nemškega jezika. Prošnje se vlagajo do 30. novembra pri magistratu.

(*Pet in dvajset let*) je bilo 1. novembra, da ja stopila sedanja avstrijska veljava ali novi denar mesto poprejšnje zvezne veljave ali starega denarja, po 60 krajcarjev. Morebiti zopet čez pet in dvajset let pa tudi tega že več ne bo in bomo nove imeli, kakorčene imajo Francozi, Lahi, Švicarji, in okrog Balkana.

Razne reči.

— Vabilo. V nedeljo 4. novembra poludne ob 4. uri napravi „Bralno društvo v Gorjah“ svojemu od presvitlega cesarja odlikovanemu predsedniku na čast veselico s tombolo in petjem v gostilni „pri mežnarji“, h kateri vljudno vabi ude in neude

odbor.

— Iz Celja. Naša „narodna čitalnica“ obhajala je 28. oktobra t. l. svoj občni zbor. Iz raznih sporočil smo z veseljem posneli, da čitalnica v novem stanovanju pri „Stravsu“ dobro napreduje. Dohodkov je imela le eno leto, kar obstoji, več, kakor jih ima letos; toda tudi stroškov je bilo to leto veliko, ki so se pa poravnali po izvanrednih doneskih nekterih čitalničnih udov. V odbor so izvoljeni večidel poprejšnji gospodje; le na mesto gg. Žolgarja in Kokota sta vstopila gg. Kronvogel in Vrečko. Trdno se nadjamo, da čitalnica, kakor to leto, tudi v prihodnje vedno napreduje.

— Iz celjske okolice se nam poroča, da je te dni ondi dvakrat gorelo. V ponedeljek zvečer je zažgal nek kočlar v laški fari blizu Svetine svojo kočjo ter skušal potem sam dvakrat skočiti v ogenj; mešalo se mu je, toda oteli so ga; kočja pa je zgorela. Na predvečer vseh Svetnikov pa je zgorel kozolec ob Voglajni poleg tovarne za jesih na cesti proti Teharjem; skoraj gotovo ga je vžgal kak capin.

— „Slovenec“ je zadnjič enkrat poročal, da je imenovan za farnega organista v Celji g. Gregorič iz Radgone. Iz zanesljivega vira se nam pa zdaj naznanja, da je imenovani gospod zopet odložil to službo in da pride na njegovo mesto v Celje g. Suhor, pevovodja v Belovaru na Hrvaškem. Ta mož je rodem Čeh.

— Gospod Alojzij Schmidt, inženir v Trstu, je te dni izdelal vse obrise in načrte nameravane železnice Trst-Gorica-Vipava, ter jih hoče konec tedna na Dunaj v potrjenje poslati. Razpostavil jih je pa v Trstu v borzni dvorani na ogled, in kdor hoče, si jih 31. oktobra, 1. in 2. novembra od 11 do 2 ure lahko ogleda. Škoda, da je čas tako na kratko odločen, ker v teh urah in ravno te dni bode malo komu mogoče, načrte pregledati. Glavna reč pa je, da je delo toliko izvršeno, da se bode po potrjenji železnica lahko takoj graditi začela.

— Prenaredba konzulatov. Za tiste naših čitateljev, ki še ne znajo, kaj so konzulati, omenimo, da so to avstrijske oblastnije ali gosposke v ptujih deželah in imajo nalogo tamkaj živče Avstrijce kakoršnjih koli krivic braniti, avstrijsko kupčijo podpirati in ji pot v dotične ptuje dežele gladiti; vrh tega jim je pa tudi še policijska oblast za avstrijske podložnike podeljena. Konzulati so toraj gosposka za sodnijske, policijske in trgovinske opravke, za avstrijske podložnike v ptujih deželah. Odgovorni in podredjeni so naravnost ministru zunanjih zadev. Sedaj se vrše prenaredbe, ki bodo konzulate po novih okrajih razdelile, in sicer bodo v Belgiji konzulati v Bruselji, Antverpnu, Lüttichu in Gentu. Na Grškem v Korfu, Kefaloniji, Zantu, Santa-Mauri, Patrasu, Pyrgosu, Kolanatoju, Cerigu, Atenah, Navfaliji, Kaleidi, Volo, Syri. V severni Ameriki v Novem Jorku, Bostonu, Filadelfiji, Pittsburgu, Cincinnati, Baltimoru, Richmondu, Norfolk, Louisville, Charlestonu, Savanni, Mobile, Novem Orleanu, v Galvestonu, St. Louisu, Chicagu, Milwaukee in Sv. Francisku. Za druge dežele se še ni nič določilo.

— Knez — goljuf. Moskovska sodnija zasačila je kneza Galicina na navadnih goljufijah, katerih je mnogo doprinesel. Slepnil je ljudi za kavejce z obljubami, da jim bo preskerbel dobre službe. Kakor „Politik“ vé, moral se je sodniji po svojem podpisu zavezati, da ne bode pred obravnavo Moskve zapustil.

— Francosko brodovje. Dve leti je, kar se francoska vlada poglavitno ozira na naselbine (kolonije) po drugih delih sveta. Nemčiji je to gotovo le ljubo in drago, dokler si bodo namreč Francozje dali opraviti v Aziji in Afriki, ne bodo mislili na maščevanje doma.

Poglejmo tedaj, kako močno je francosko brodovje, ki podpira to pomorsko politiko, pri tem gre pomisliti, da se število pomnožuje, ker ravno sedaj več bark na novo izdelujejo. Pomorskih častnikov je: 13 namestnih admiralov, 30 kontre-admiralov, 100 ladijskih kapitanov, 200 fregatnih kapitanov, 350 ladjinih lajtnantov I. vrste, 350 ladjinih lajtnantov II. vrste, 420 ladjinih praporščakov, 113 aspirantov I. reda in 80 aspirantov II. reda. Poleg tega so še 4 namestni admirali, kateri ostanejo v službi nad postavno določeno let. Pomorščakov je ne gledé na inženirje, mehanikarje in kurjače 19.914 matrozov, 4235 mlajših matrozov in 800 mladičev; častnikov na krovu, krmarjev in rednikov je 6242, tako da pomorščakov niže vrste je na brodovji 31.209. Po arsenalih in ladijedelalnicah je 10.000 delavcev in paznikov. Brodovje ima sedaj 209 gotovih oboroženih vojaških vojnih ladij, stroji imajo 34.395 konjskih moči, med temi 21 vojnih ladij I. vrste, ktere so stesali zadnje dve leti in imajo kaj težke topove. Oboroženi vojni vaponji so te-le vrste: 21 vojnih ladij I., 13 oklepnihi ladij II. vrste, 8 oklepnihi ladij za brambo obrežja, 6 plavajočih oklepnihi baterij, vsega skupaj 48 oklepnihi ladij; 9 pokritih korvet, 17 korvet z gladkim krovom, 21 velikih aviso (za naznanila), 28 aviso-ladij po stacionih ali večih topovih čolnov, vsega skupaj tedaj 73 ladij za stražo in naznanila (Kreuzer), 25 velikih ladij za prevaževanje vojakov, 8 za prevaževanje materijala, 12 aviso-ladij za prevaževanje, skupaj 45 prevoznih ladij; 66 je manjših ladij za službovanje pri brodovji in 63 torpedov. Oboroženih jadernic večih in manjših je še: 4 prevozne barke, 3 fregate, 3 brig, 7 goelet, 3 kuterji in 28 ladij za varstvo ribičev. Vse te barke se stroji in topovi so vredne 44½ milijonov mark. Ravno kar izdeljujejo 8 oklepnic prve vrste, 2 oklepnic druge vrste, 3 oklepnic za brambo bregov in še 30 drugih manjših brodov in 11 torpedov. Vojakov je: 18.870 pomorske pehote, 4661 pomorske topnice, 126 mož pomorskih inženirjev, 5 kompanij pomorskih žandarjev in pa 1 kompanija rokodelcev. Vradnikov pri pomorstvu 1851, pri komisarijatu jih je 1060, zdravnikov pri pomorstvu 808, mehanikarjev 68 in 27 pomorskih duhovnov. Reserve pri pomorstvu je toliko, da se more vsak čas dopolniti število mož, kolikor jih za brodovje potreba. Vse brodovje more v najkrajšem času nastopiti v službo, tudi je po večjih vojaških ladijostajah vse tako vravnano, da se veliko število bark oboroži.

— Vodila španjolske skrivne vojaške zadrage imajo naslednje poglavitne točke: „V zadrugo se sprejemajo le vojaki, poštni, brzovojni in telegrafični vradniki. Proti civilistom treba je brezobzirno molčati, edino le višjim načelnikom se dovoli poročanje. Tisti dan, ko se ustaja skliče, se sme vojaštvo z ljudstvom bratiti, nikakor pa ne nepokorščine trpeti. Vsak zadržnik ima svojo številko, načelniki pa tajna znamenja, po katerih se spoznavajo in se morajo ob času zapovedovanja z njimi skazati, drugače jih ni ubogati. Temeljna knjiga zadrage je pri predsedniku. Udje morajo vsako reč objaviti, kar bi društvu koristilo ali pa škodovalo in dobé za to dobro plačilo. Izdajice se oistro kaznujejo, toraj naj vsakdo skrbno premisli, je li sposoben za zadrugo ali ne, kajti vsakega uda dolžnost je revolucionarne načele razširjati, dokler se republika ne okliče. Vlado, ki se bo po splošnem glasovanju postavila, mora vsak ud na vso moč podpirati in braniti. Da se bodočnost zagotovi, odpravila se bode vsaka patronaža, in vse privilegije v vojski. Člani zadrage ne smejo nikdar trpeti, da bi kdo general postal, ki ni ud skrivne zadrage in čegar republikansko mišljenje ni oči-vidno. Vojaštvo bo republiko čuvalo, branilo in na to gledalo, da se priborjene pravice ne pogube. Vojaška reforma se zgodi po načrtu splošne službene dolžnosti, in kdor bi bil republiki nevaran, odpusti se iz armade. Izdajice pridejo pred vojno sodbo in ustaja naznanila se bo 24 ur naprej po svojem znaku. Poštnim

in telegrafičnem vradnikom določi se enaka stopnja kakor častnikom.

— Dva vojaka sta se pritoževala, da nekteri njunih tovarišev tako naglo avanzirajo, onadva pa vedno prezirajo. Prijatelj pa ju je tolažil, rekoč: „Nič ne marajta, saj se vama ne godi taka krivica, kakor stotniku iz Kaper-nauma, čigar zasluge se že toliko sto let povsod hvalijo, pa še vendar ni postal major.“

Telegrami „Slovenca“.

London, 2. nov. Na Irskem sklicali so naroden tabor, pri katerem so se Orangisti in Parnelci stekli in s kamenjem metali. Orangisti so se mestne hiše polastili, od koder so jih vojaki in redarji pregnali, dva sta ranjena.

Dunajska borza.

31. oktobra.

Papirna renta po 100 gl.	78 gl. 65	kr.
Sreberna	79	15
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	10
Papirna renta, davka prosta	93	20
Ogerska zlata renta 6%	119	60
„ „ 4%	87	05
„ papirna renta 5%	85	45
Kreditne akcije 160 gl.	282	—
Akcije anglo-avstr. banke 120 gl.	107	—
„ avstr.-ogerske banke	839	—
„ Länderbanke	110	50
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	632	—
„ državne železnice	314	10
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	223	20
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 119	25
4% „ „ 1860	500 „ 131	70
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 168	—
„ „ 1864	50 „ 167	50
Kreditne srečke	100 „ 168	75
Ljubljanske srečke	20 „ 23	—
Rudolfove srečke	10 „ 19	25
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	102	80
„ Ferdinandove sev.	104	75
5% štajerske zemljiše. odvez. obligac.	104	—
London	120	05
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	71
Francoski napoleond.	9	55
Nemške marke	58	95

Slovanske knjige na prodaj.

Nekdo ponuja nekaj slovanskih knjig v prodaj po jako **znižani ceni** in sicer:

- a) *petero knjig in nekaj časopisov českega jezika;*
- b) *16 knjig raznega zapopadka v poljskem jeziku;*
- c) *deset zvezkov pa v jugoslovanskem jeziku.*

Kdor želi kaj več o tem izvedeti, si lahko ogleda imenik in ceno knjig v „**Katoliški bukvarni**“.

(15)

Najboljši

papir za cigarette

je

LE HOUBLON

(Francoski izdelek.)

Pred ponarejenjem se sviri.

Jedino prav je ta papir, ako je na vsakem papirji vtisnjeno ime **LE HOUBLON** in ima vsak karton spodaj stoječo varstveno marko.




Cawley & Henry, alleinige Fabrikanten, PARIS